

DOMAČI VRABEC
(*Passer domesticus*)
je že vrsto let
najštevilčnejši v akciji
Ptice okoli nas.

ilustracija:
Mike Langman / RSPB

PTICE OKOLI NAS

V NASELJIH

EN VRABEC, DVE SINICI ...

// Tilen Basle

Kdo danes ne pozna vrabca ali sinice? Vrabcji so tiste »brihtne« ptice, ki glasno ščebetajo, v skupinah poletavajo naokoli in iščejo nekaj za pod kljun. Saj veste, več oči več vidi! Če bi jih opazovali dalj časa, bi kaj hitro ugotovili, da so prava banda, ki včasih spominja na prizore iz starih vesternov!

Sinica je v primerjavi z vrabcem nekoliko bolj umirjena in samotarska. V bližini krmilnice se glasno oglašja, včasih tudi kakšno zapoje. Pogosto obiskuje krmilnice, kamor hitro smukne, odnese kakšno seme in ga na bližnjem drevesu poje. Kadar krmilnico zasede banda vrabcev, se ona loti pogache ali visečega sadja, saj vrabci takšnih akrobacij ne zmorejo!

... TRI DOLGOREPKJE, ENA ... HMM?

Poznate prav vse vrste ptic, ki jih srečate v okolici svojega doma? Če jih pozorno spremljate, lahko kaj kmalu naštejete več kot 30 vrst! Seveda se katera pokaže bolj poredko in velikokrat se moramo tudi izkušeni ornitologi zelo potruditi, da jo določimo. Zato naj vas ne skrbi, če vam kakšna ptica »uide«, z mero potrpežljivosti in vaje boste lahko kos tudi še tako skrivnostnim vrstam.

Kratek sprehod okoli hiše ali pa namestitev krmilnice lahko kaj kmalu prinese spoznanje, da se v bližini pojavlja kar nekaj vrst ptic. Ob natančnem ogledu vrabca hitro ugotovimo, da obstajajo domači vrabci (*Passer domesticus*), poljski (*P. montanus*) in še kakšni, da je sinica lahko velika sinica (*Parus major*), plavček (*Cyanistes caeruleus*) ali katera druga, opazimo brgleza (*Sitta europaea*) ali pa taščico (*Erethacus rubecula*), ki sramežljivo smuka po bližnjem grmu.

KATERE VRSTE STE OPAZILI?

Številni ornitologi vestno opazujemo ptice okoli svojih domov, vendar se nam zmerom poraja vprašanje: »Katere vrste opazujejo drugod?« Prav zato se vsako leto v akciji »Ptice okoli nas« po pomoč obračamo na vas. Sporočite nam svoja opazovanja, mi pa vam obljubimo, da bomo vsa opazovanja povzeli in vam sporočili, katere ptice se pojavljajo okoli naših domov. Dogovorjeno?

Da si boste lažje predstavljali, vam kar ob tej priložnosti sporočam, kako se je iztekla akcija »Ptice okoli nas« v letu 2016. Skupaj z nami je svoja opazovanja delilo 781 ljudi. Še posebej navdušujoče je, da je ptice opazovalo veliko otrok v vrtcih in šolah. Ptice so tako v okviru akcije spoznavali v 31 vrtcih in šolah, sodelovalo pa je 525 učencev in učenek. Verjetno pa vas že zanima, kaj smo v tednu opazovanja zasledili na naših vrtovih, balkonih in parkih, kajne?

Skupaj smo našli kar 10.182 ptic, ki so pripadale 52 vrstam. Najštevilčnejši in že vrsto let nepremagan je ostal domači vrabec, temu pa sta sledila siva vrana (*Corvus cornix*) in velika sinica. Pa naj kdo reče, da rek »v številu je moč!« ne velja! Vrabcji so prav lep dokaz, da jim prilagodljivost, iznajdljivost in sodelovanje delujejo v prid!

Kot vsako leto ste nam sporočili tudi nekaj zelo zanimivih opazovanj, ki so vredne omembe. Na Gorenjskem ste opazovali planinskega orla (*Aquila chrysaetos*) in sokola selca (*Falco peregrinus*), medtem ko ste na Štajerskem odkrili prezimovališče malih uharič (*Asio otus*), kjer je »dopustovalo« 27 sov.

Bomo z opazovanje ptic v naši okolici nadaljevali? Dajmo!

VELIKA SINICA (*Parus major*)
pogosto obiskuje krmilnice,
vanje hitro smukne, odnese
kakšno seme in ga na
bližnjem drevesu poje.

ilustracija:
Mike Langman / RSPB

S postavitvijo **KRMILNICE** pozimi ptice približamo našim bivališčem in jih lahko zelo enostavno opazujemo tudi brez daljnogleda ali spektiva. Na sliki sta veliki sinici (*Parus major*) in plavčka (*Cyanistes caeruleus*).
foto: **Borut Kumar**

POJDITE NA SPREHOD, OPAZUJTE SKOZI OKNO ...

... in si zabeležite svoja opazovanja! Nas nadvse zanima, katere ptice se pojavljajo okoli vaših domov in katere vam uspe prepoznati. »Vaja dela mojstra«, pravijo, in več ko boste v naravi, lažje boste prepoznali to in ono vrsto ptice ali kakšne druge živali. Za spodbudo in vam v pomoč smo na spletni strani ptice.si pripravili rubriko »Ptice in ljudje«, kjer najdete veliko koristnih nasvetov, kako privabiti, opazovati in pomagati pticam.

V letu 2017 bo akcija »Ptice okoli nas« potekala **od ponedeljka, 23. januarja, do nedelje, 29. januarja 2017**. Enkrat v tem tednu si izberite pol ure in si v tem času zabeležite vse ptice, ki ste jih opazili. Zabeležite samo največje število ptic iste vrste, ki jih vidite hkrati (tako preprečite večkratno štetje istih ptic). Svoja opazovanja nam sporočite do konca februarja prek e-obrazca, ki ga najdete na spletni strani ptice.si, kjer boste dobili tudi vse dodatne informacije.

PRIBLIŽAJTE PTICE NAJMLAJŠIM!

Opazovanje ptic v okolici doma, šole ali vrtca je v zimskem času odlična priložnost, da otrokom približamo naravo in tako gojimo odnos do nje. Ker lahko pozimi ptice s postavitvijo krmilnice približamo našim bivališčem, jih je zelo enostavno opazovati tudi brez daljnogleda ali spektiva. Krmilnico postavimo blizu okna, sami pa se skrijmo za kuliso, lončnice ali zavese in potrpežljivo čakajmo prve goste. Ptice bodo hrano kaj kmalu našle, informacija pa se bo kot strela razširila med pripadnike iste kot tudi drugih vrst ptic. Kmalu boste lahko na krmilnici opazovali več vrst ptic, vaša naloga pa je, da jih čim več prepoznate. Pri tem si lahko

pomagate z letakom, ki smo ga na društvu pripravili prav v ta namen in je na voljo na naši spletni strani. Otroci bodo nad dogajanjem na krmilnici zelo navdušeni, hkrati pa se bodo ob tem lahko naučili prepoznati nekaj vrst ptic, njihove navade ter prilagoditve. K sodelovanju v akciji »Ptice okoli nas« zato še posebej vabimo vse vrtnice in šole. Tako kot vaših podatkov o opazovanju bomo zelo veseli tudi kakšnih fotografij, risb ali zanimivih opazovanj, ki nam jih lahko posredujete na spletni naslov spletnik@dopps.si ali po pošti na naslov DOPPS, Tržaška 2, 1001 Ljubljana.

SIVA VRANA (*Corvus cornix*) je po številčnosti takoj za domačim vrabcem.

ilustracija:
Mike Langman / RSPB

**NIHANJE ŠTEVILČNOSTI NEKATERIH VRST PTIC
V NASELJIH V ZADNJIH OSMIH LETIH**

